

Upravljanje operativnim rizikom

SoftConsulting s.p.

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Neovisni poslovni savjetnik

Definicija operativnog rizika

- Operativn rizik nastaje iz svakodnevnih operacija:
 - to znači, u praksi, da organizacije prihvaćaju da su njihovi ljudi, procesi i sistemi nesavršeni, kao i da mogu nastati gubici koji proizlaze iz pogrešaka i neučinkovitih operacija
 - odnosi se na mogućnost da operativni troškovi mogu značajno da variraju od očekivanih, što proizvodi pad neto dobiti i vrijednosti privrednog subjekta
 - usko je povezan sa operativnim politikama i procesima organizacije, kao i da li imaju adekvatne kontrole u privrednom subjektu
- Operativni rizik definiše se kao rizik od gubitka koji nastaje zbog:
 - neadekvatnih ili pogrešnih internih procesa
 - pogrešaka koje su uzrokovali ljudi i sistemi
 - ili kao rezultat vanjskih događaja
- Obuhvata pravni rizik, ali isključuje strateški rizik i rizik reputacije

Upravljanje (operativnim) rizikom

- Upravljanje (operativnim) rizikom je:
 - preventivni i proaktivni instrument upravljanja cjelokupnim poslovanjem sa svrhom rane i sistemske spoznaja rizičnog poslovanja
 - disciplina putem koje organizacije procjenjuju, nadziru, iskorištavaju i kontrolišu rizike iz svih izvora, a sa ciljem povećavanja kratkoročnih i dugoročnih vrijednosti svih interesnih strana
- Životni ciklus upravljanja (operativnim) rizikom:
 - Utvrđivanje konteksta (operativnog) rizika
 - Definicija (operativnog) rizika
 - Analiza (operativnog) rizika
 - Procjena (operativnog) rizika
 - Tretiranje (operativnog) rizika
 - Nadzor, kontrola i poboljšanje

Integracija i upravljanje rizicima

Izvori operativnog rizika i vrste uzroka

Uzrok	Kategorija događaja
Ljudski faktor	Neovlaštene aktivnosti Krađe i prevare zaposlenih Unutrašnji sistem sigurnosti Odnosi prema zaposlenima Različitost i diskriminacija Ne odgovarajuća poslovna ili tržišna praksa
Procesi	Sigurnost radnog okruženja Prikadnost, transparentnost i povjerljivost Greške u proizvodima i uslugama Selekcija, sponzorstvo i izloženost prema klijentu Savjetodavne aktivnosti Nezgode i opća sigurnost Upravljanje procesima, obuhvaćanje i izvršenje transakcija Nadzor i izvještavanje Prijem klijenata i adekvatnost dokumentacije
Sistemi	Neadekvatnost, neefikasnost, loše funkcioniranje ili pad IT sistema
Eksterni faktor	Krađe i prijevare (od strane trećih lica) Vanjski sistem Sigurnosti Druge namjerne aktivnosti Prirodne nepogode Katastrofe prouzrokovane ljudskim faktorom Politički i zakonski rizik (Javne usluge/informacije) neraspoloživost dobavljača Poslovni partneri Prodavači i dobavljači

Akcije za ublažavanje rizika

Razina	Akcije za ublažavanje uticaja rizika
A	Akcije ublažavanja uticaja rizika za smanjenje vjerojatnoće i opasnosti moraju se odmah ustanoviti i uspostaviti.
B	Akcije ublažavanja uticaja rizika za smanjenje vjerojatnoće i opasnosti moraju se ustanoviti i uspostaviti tokom rada .
C	Akcije ublažavanja uticaja rizika za smanjenje vjerojatnoće i opasnosti moraju se ustanoviti i procijeniti trošak eventualne akcije ako dozvole raspoloživa sredstva.
D	Treba samo pratiti .
E	Nije potrebna posebna akcija ako se sa vremenom razina rizika ne poveća.

Odgovori na operativni rizik

- Izbjegavanje rizika
- Smanjivanje nesigurnosti
- Smanjivanje moguće štete
- Prijenos rizika
- Preuzimanje rizika
- Odgovor za posebne slučajeve

Prihvaćanje, praćenje i kontrola rizika

- Prihvaćanje rizika
 - zna se vjerojatnoća pojavljivanja rizičnog događaja i moguća šteta, ali se rizik prihvaća i čeka da se vidi što će se dogoditi
 - primjenjuje se kada su troškovi sanacije rizika veći od štete koja može nastati
- Praćenje i kontrola rizika
 - uključuje alternativne strategije, izvršenje rezervnih planova, poduzimanje korektivnih akcija i promjene plana, obnavljanje organizacijskih procesa kao i bazu podataka naučenih lekcija i iskustva za buduće situacije
 - to je proces identifikacije, analize i planiranja novih rizika, praćenja postojećih i njihova ponovna analiza, praćenje residualnih rizika i revizija izvršenosti odgovora riziku uključujući i učinkovitost

Zaključak

- *“Ko ne ispravi pogrešku, radi novu. “*
 - Konfucije
- *“Bez iskrenog razgovora o pogreškama, ne možemo učiniti ni najmanji korak prema njihovom smanjivanju. “*
 - A. Morita

Hvala na suradnji !

o Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- 061/897-262

